



PREVEZE
DENİZ ZAFERİ
BARBAROS HAYREDDİN PAŞA ANISINA



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

PREVEZE
DENİZ ZAFERİ
BARBAROS HAYREDDİN PAŞA ANISINA



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI

ÖNSÖZ

Akdeniz ve çevresinde yaşanan tarihsel güç mücadelesinin günümüze yansımalarının hepimiz farkındayız. Bununla birlikte Türkler olarak denizlerde köklü bir geçmişe sahibiz. Anadolu'yu yurt edindikten hemen sonra deniz hakimiyetinin önemini fark etmiş ve bunun için donanma kurma çalışmalarına

başlamışız. Henüz 1082'de Sultan Süleyman Şah'ın İstanbul'u alma hazırlığı içerisinde bir donanma kurmaya başlaması bu açıdan dikkate değerdir. Bununla birlikte Fatih Sultan Mehmed'in 1455 yılında Kasımpaşa'da İstanbul Tersanesi'ni (Tersane-i Amire) kurması ve bu tersanenin dünyanın en büyük tersanelerinden birisi olarak yabancı ülkelerin hayranlığını kazanmış olması da gerçekten

gurur vericidir. Medeniyetimiz, Turgut Reis, Kaptan-ı Derya Barbaros (Hızır) Hayreddin Paşa, Kılıç Ali Paşa gibi pek çok büyük denizciyi bünyesinden çıkarmış, bu büyük komutanlar sadece bu coğrafyaya değil, tüm dünyaya başarılarıyla nam salmışlardır. Yıldırım Bayezid, Fatih Sultan Mehmed, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde ecdadın kurduğu Tersane-i

Amire ve diğer tersanelerle, Osmanlı sadece kendi ana karasında değil, Karadeniz ve Akdeniz'in tamamında, Atlas Okyanusu, Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Hint Okyanusu gibi bölgelerde de etkinlik göstermiştir. İşte Türkiye Cumhuriyeti, ecdattan kalan bu değerli mirası, tecrübeyi ve birikimi yaşatarak kendine güvenen, gücünün farkında ve tarihini doğru kavrayan bir geleceğe taşıyor.

Bu eser özellikle gençlerimizin zihninde ve yüreğinde mutlaka bir tohum olacaktır. Kazandığı zaferler ile Osmanlı Devleti'nin Akdeniz'de büyük bir üstünlük kurmasını sağlayan ve ölümünden asırlar sonra bile tarihin en büyük denizcilerinden birisi olarak anılan Kaptan-ı Derya Barbaros Hayreddin Paşa'nın bir deniz dehası olarak elde ettiği galibiyetlerin ve tarihin akışını değiştiren Preveze

Deniz Zaferi'nin yer aldığı bu kronolojik kaynağın, gücünü tarihinden alan geleceğimize yön veren bir kaynak olmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle Türk denizcileri tarafından yüzyıllardır sürdürülen bir geleneği yüz yıllık bir aradan sonra tekrar başlattığımızı da hatırlatmak istiyorum. Osmanlı donanmasının sefere çıkmadan önce büyük Türk denizcisi Kaptan-ı Derya Barbaros

Ö N S Ö Z

Hayreddin Paşa'nın büyük usta Mimar Sinan tarafından yapılan türbesini çimavira selamlama geleneği, Mavi Vatan-2019 Tatbikatının ardından donanmamız tarafından ecdadımıza ve eserlerine saygımızın bir nişanesi olarak tekrar hayata geçirildi. Selam olsun şanlı tarihimize, selam olsun şanlı ecdadımıza.

RECEP TAYYİP ERDOĞAN
TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI



TÜRK DENİZ
HAKİMİYETİ
KRONOLOJİSİ
1076 - 1546

*Türk denizciliği Dünya
denizcilik tarihinde,
Turgut Reis, Kaptan-ı
Derya Barbaros (Hızır)
Hayreddin Paşa, Kılıç
Ali Paşa gibi pek çok
büyük denizcileri, deniz*

*savaşlarındaki stratejileri,
dünya denizcilik tarihine
damgasını vuran
haritalarıyla **Ali Macar
Reis ve Piri Reis** gibi
birbirinden değerli isimleri
ile önemli bir yere sahiptir.*

PREVEZE DENİZ ZAFERİ

TÜRKLER ANADOLU'YA YERLEŞTİKTEN KISA BİR SÜRE SONRA DENİZ HAKİMİYETİ İÇİN DONANMA KURMA ÇALIŞMALARINA BAŞLADI.

-1076 Anadolu Selçuklu Devletinin kurucusu olan Süleyman Şah, 1076'da Anadolu'ya gelip İznik'i payitaht yaptı.

-1081 24 Oğuz boyundan bir tanesi olan Çavuldurlardan olan Çaka Bey, 1081 yılında 50 parçadan oluşan Türk donanması ile Ege'ye yelken açtı. Urla, Çeşme ve Foça'yı aldı.



-1082 1082'de Sultan ünvanını alan Süleyman Şah, İstanbul'u almaya hazırlık yapmak üzere bir donanma kurmaya başladı.

-1088 Süleyman Şah'ın 1086'daki vefatından iki yıl sonra Bizans donanması Gemlik'te kurulmuş tezgahları ve mevcut gemileri yaktı.

Bizans, geleneksel dış politika tarzı olarak düşmanlarını birbirlerine karşı kırdırmak için Peçeneklere karşı Kumanları, Çaka Bey'e karşı da Süleyman Şah'ın oğlu 1. Kılıçaslan'ı tabrik etmeye başladı.



-1095 Çaka Bey komutasındaki ilk Türk Donanması 19 Mayıs 1090 tarihinde Karaburun ile Sakız Adası arasında kalan Koyun Adaları civarında Bizans Donanması ile karşılaştı. Tarihte “Koyun Adaları Muharebesi” olarak geçen bu ilk deniz savaşında Bizans Donanması ağır kayıplarla geri çekilmek zorunda kaldı.

-1214 Sultan-ül berri vel-bahr İzzeddin Keykâvus Sinop Kalesi'ni ve ertesi yıl Antalya'yı aldı.

-1230 Cengizlilerin istilâsına uğrayan Harzem Türklerinden batıya göç eden Horzum ve Teke aşiretleri Selçuklulara sığınarak Antalya civarına yerleşti.

Mısır Sultanı Halil zamanında
Akkâ, Sur, Sayda, Beyru ve
bütün Suriye sahilinden
Haçlılar kovuldu. Sen Jan
Şövalyeleri de Kıbrıs'a sığındı.

Selçuklular Menteşe, Antalya,
Alâiye ve İçel'e tâyin ettikleri
“emîr-ül sevâhil” beylerinin
idaresinde deniz harekâtı
için bölgeyi üs haline getirdi.
Bu beyler gelecekte Rodos
şövalyeleri ile harp edecekti.

-1280 1280'de harekete geçen uç beyleri 1300'de sahillere ulaştı. Osman Gazi, Marmara ve Ege Denizi'ne çıktı.

Menteşe Beyleri ise Menderes havzası ile sahillерinden sonra 1300'de Rodos'u da alarak Rumlarla savaşmaya başladı.

-1280 Gazi Çelebi, Sinop'ta hükümdar oldu. Bir donanma meydana getirdi. Sinop'u muhasara etmeye gelen Rum donanmasının gemilerini deniz altından delip batırarak içindekileri esir etti.

-1308 Osman Gazi'nin kumandanı Emir Ali Bey, 1308'de Kalolimni adasını aldı.

-1309 Suriye'den kovulunca Kıbrıs'a gelmiş bulunan Sen Jan şövalyeleri Papa'nın isteği üzerine Rodos'u Türklerden geri aldılar.

Bu şövalyeler 1309'dan sonra "Rodos Şövalyeleri" diye anılmış ve Rodos'un 1522'de geri alınmasına kadar bölgede kalarak Müslümanlar zarar vermişlerdir.

-1310 Ayaslog'a hücum eden Rodos Şövalyeleri püskürtüldü. Aynı yıl Ayaslog Valisi Osman Bey filosu ile Rodos'u muhasara etti. Zapt etmek üzere iken İtalyanlar Rodoslulara yardıma geldi.

-1311 Sarı Saltuk Türklerinden Ece Halil Bey Gelibolu'yu zapt etti. Halil Bey 1314'te Rum, Sırp ve Cenevizliler tarafından baskın ile şehid edildi.

-1312 23 gemilik Türk filosu Rodos Şövalyelerinin baskınına uğradı.

-1318 Türk filosu Rodos'a hücum etti, fakat bir süre sonra geri çekildi. Sinop'ta hüküm süren Gazi Çelebi, Rumların elinde bulunan Trabzon'a girdi.

-1326 Osmanlı Devleti'nde,
Osman Gazi 1326 yılında vefat
edince Orhan Gazi başa geçti.
Aynı yıl Aydınoğlu Osman Bey
de vefat etti. Henüz 18 yaşında
olan Umur Bey, İzmir Beyi
seçildi ve donanmanın
idaresini eline aldı.

-1328 Umur Bey iki sene muhasara ettikten sonra aşığı İzmir'i 1328'de aldı.

-1332 Umur Bey 35 gemisi ile Saruhan ve Aydın beylikleri filolarının da katıldığı bir sefere çıktı. Gelibolu'ya asker döküldü. Üç gün süren savaşın ardından Bizans ordusu iç kaleye kısıtırıldı. Türkler Ege Denizi'nde iyiden iyiye gücünü hissettirmeye başladı.

-1333 Umur Bey, civar beyliklerden gelen filolar ve kendisine katılan korsan teknelerinden kurulu 250 gemilik bir donanma ile Teselya seferine çıktı. Skiros Adası alındı. Çeşitli kollara ayrılan filo Termopil'e asker çıkardı. Madeniç Kalesi'ni ve Eğriboz Adası'nı vergiye bağladı. Pek çok ganimet alındı.

-1334 Aydın hükümdarı Mehmed Bey 1334'de vefat edince kardeşleri ve oğulları toplanarak aralarından Umur Bey'i hükümdar seçti.

-1336 Bizans İmparatoru, Midilli ve Foça'yı ellerinde tutan Cenevizlilere karşı Saruhanlılardan, sonra da Umur Bey'den yardım istedi.

-1338 1338'e gelindiğinde Umur Bey 350 tekne ile Adalar Denizi'ne hâkim oldu.

-1339 Atina ve Tep havalisi, Nakşa, Andirana, Sifnoz, Serifoz, Paros adalarına seferler düzenlendi.

-1340 Osmanlılar, Karesi Beyliği'ni ve Katalanların elindeki Biga'yı da alarak Lapseki'ye kadar ilerledi. Usta Karasi denizcileri Osmanlıların hizmetine girdi.

-1343 Papa'nın teşviki ile Türk deniz kuvvetine karşı bir Haçlı donanması hazırlandı.

-1344 Haçlı donanması büyük bir kuvvetle gelerek Türk donanmasını yakıp İzmir'e hücum etti. Aşağı İzmir'i, Liman Kalesi'ni alıp tüm masum halkı katlettiler.

Umur Bey karadan savaşa devam edip Haçlıların kumandan ve ileri gelenlerini kılıçtan geçirip yeni bir filo kurdu.

-1348 İzmir Kalesi'ni büyük bir hücumla almak için yeni bir taarruz hazırlayan Umur Bey, harp sahasında kale mazgallarına bakmak için miğferini kaldırdığı sırada ok ile başından vurularak şehit edildi.

Umur Bey'in vefatı üzerine Aydınoğulları, denizdeki kuvvetlerini tamamen kaybettiği gibi Haçlılarla mütareke akdine de mecbur kaldı.

-1364 1364 yılında, 60 bin kişilik Haçlı ordusunun 4 bin kişilik Osmanlı ordusu karşısında yenilgiye uğradığı Sırp Sındığı Zaferi, Osmanlı'nın haçlı ordusuna karşı elde ettiği ilk zafer oldu.





SULTAN MEHMET I^{us}

TROIISIEME EMPEREUR OTTOMAN

*Yarabbi, bilirim ki İslam ehline
lütufların çoktur, bu
lütuflarını bu savaşta da
göster. Din yolunda şehit
olunacaksa beni et de
ahirette mutlu bir yere
ulaşayım.*

SULTAN I.MURAD'IN KOSOVA DUASI

-1389 1389'da Kosova Zaferi'nde Birinci Sultan Murad'ın şehâdeti ile Yıldırım Beyazid başa geçti. Beyazid'in emri ile Sarıca Bey, 1390 yılında Gelibolu deniz üssünü kurdu. Saruhan, Aydın ve Menteşe beyliklerinin alınması üzerine deniz kuvvetleri birleştirildi. 60 gemilik bir donanma Adalar Denizi'ne açıldı.

-1393 Anadolu Hisarı'nın inşası ile Boğaz'ın kontrol altına alınması hedeflendi.

Sinop ve Samsun'un Osmanlılara katılması ile Osmanlı denizlerde güç kazanmaya devam etti.

-1393 Türk gemileri Adriyatik Denizi'ne girdi.

-1396 Niğbolu Zaferi ile Rumeli tamamen Osmanlı'nın hakimiyetine geçti.

-1410 Edirne'yi Süleyman Çelebi'den alan Musa Çelebi, İstanbul'u muhasara etti. Fakat Sarıca Paşa'nın hafif donanması Bizans donanmasına yenilince, geri çekilmek zorunda kaldı.

*Gelibolu Deniz
Üssü'nün 1401 yılında
tamamlanması ile birlikte
“Kaptan-ı Derya/
Kaptan Paşa” terimi de
Osmanlı Deniz
Kuvvetleri'nde yerini
almıştır.*

-1416 Sarıca Paşa'nın 42 gemilik filosu Nakşe ve Eğriboz civarında birkaç düşman gemisini zapt etti. Venedik gemileri ile yapılan savaş kaybedildi. Türk gemilerinde henüz top yoktu. Düşman top ateşi ile galip geliyordu.

-1427 Türk denizcileri Malta'yı istila etti. Maltalılar ve İspanyolların 1432'de Cerbe'ye yaptıkları mukabil hücum püskürtüldü.

-1430 İkinci Murad Anadolu'yu düzene koyup Rumeli'ye geçti. Selanik Kalesi'ni aldı. Sarıca Paşa oğlu Hamza Bey de 40 gemi ile muhasaraya katıldı.

-1444 Bulgaristan'ın Varna şehri yakınında Kral I. Ulászló komutasındaki Haçlı ordusu ile II. Murat önderliğindeki Osmanlı ordusu arasında yapılan Varna Savaşını Osmanlı ordusu kazanmıştır.



-1448 İkinci Kosova Zaferi kazanıldı.

-1451 Sultan İkinci Murad vefat edince tahta 21 yaşında İstanbul'u fethederek çağ açıp çağ kapatan Osmanlı ve dünya tarihine damga vuran Fatih Sultan Mehmed Han geçti.



-1453 Tarihin dönüm noktalarından biri olan İstanbul'un Fethi sırasında üçü Ceneviz, biri Bizans olmak üzere dört gemi Baltaoğlu Süleyman Bey'in yönetimindeki Osmanlı gemilerini geçerek Bizans'a silah ve erzak götürdü. Bunun üzerine Fatih Sultan Mehmed hiddetlendi ve Baltaoğlu Süleyman Bey'i azlederek yerine Çalibeyoğlu Hamza Bey'i kaptan-ı derya olarak atadı.



Bir gece Dolmabahçe'den
Kasımpaşa'ya indirilen 70 gemi
İstanbul'u abluka altına aldı.

*Dünya tarihinde çağ
kapatıp çağ açan
İstanbul'un fethi 29 Mayıs
1453'te tamamlandı.*

-1455 Fatih Sultan Mehmed 1455 yılında Kasımpaşa'da İstanbul Tersanesi (Tersane-i Amire)'ni kurmuş ve bu tersane dünyanın en büyük tersanelerinden birisi olarak tüm yabancı ülkelerin hayranlığını kazanmıştır.

-1459 Fatih Sultan Mehmed Mora'ya sefer düzenledi.

-1460 Amasra, Sinop ve Trabzon alındı.

-1462 Midilli, Bozcaada, Limni alındı. Sakız vergiye bağlandı. Çanakkale ağzındaki adalar, Sarıca Paşa oğlu Hamza Bey idaresine verildi.

-1463 1463 yılından 1479 yılına kadar 16 sene devam edecek olan Venedik Harbi başladı.

-1465 Eflâk ve Boğdan seferinde donanma denizden nakliyat yaptı. 85 kadırgalı bir Venedik donanması Çanakkale ağzında bazı adaları aldı ve kıyıları tahrip etti.

-1469 Fatih 1469'da karadan, Mahmud Paşa kumandasındaki 100 kadırğa ve 200 nakliye gemisinden kurulu donanmayı denizden, Venediklilerin üssü olan Eğriboz'a gönderdi ve kale alındı. Venedik donanması bozguna uğradı.

-1472 104 gemilik Venedik donanması Antalya'ya ardından da İzmir'e saldırdı.

-1475 Gedik Ahmed Paşa kumandasındaki 300 gemilik donanma Kırım'a gönderildi. Cenevizlilerden Kefe, Menkup, Azak Kaleleri alındı. Kırım ele geçirildi, Han tâyin olundu. Balıkova'da tersane kuruldu.

-1477 Hadım Süleyman Paşa, Lepanto'yu (İnebahtı) muhasara etti.

-1479 Çaresiz kalan Venedik, harp tazminatı vererek sulh istedi.

-1488 Venedikliler Osmanlı-Mısır harbinden istifade ederek Kıbrıs'ı işgal etti.

-1495 Kemal Reis Osmanlı hizmetine girdi. Üç kadırga ile Tunus'a giderek Becay'e İspanyollara hücum ederek yedi büyük gemilerini aldı.

-1498 Venediklilere karşı açılan seferler 1502'ye kadar sürdü.

-1499 Küçük Davut Paşa kumandasında, Burak ve Kemal reislerin de bulunduğu 300 gemilik Osmanlı donanması Mora'ya geldi. Bu durum karşısında Papa, İspanya ve Rodoslular Venedik'e yardıma geldi.

Lepanto (İnebahtı) kalesi karadan kuşatılmıştı. Deniz yolunu kapayan Haçlı donanması ile yapılan ikinci savaşta Burak Reis kendi gemisine saldıran dört düşman gemisinin ikisini batırdı, diğer ikisini de kendi gemisi ile beraber ateşe verdi. Üçüncü çatışmada ise düşman yarılarak İnebahtı önüne gelindi. Kale teslim oldu.

-1500 Ordu ve donanma Mora'nın güneyindeki Modon'u muhasara etti. Venedik donanması dağıtıldı. Beş gemi ile 600 mürettebat esir alındı. Kale zapt edildi. Koron ve Navarin de alındı. Kemal Reis 30 gemi ile kaldı, donanma İstanbul'a döndü.

-1501 22 gemilik Venedik-Fransa donanması Midilli'yi muhasara etti. Hersekođlu Ahmed Paşa donanma ile yetişip düşmanı mağlûp etti.

-1502 Venedik sulh istemeye mecbur kaldı. Draç limanı ve Ayamavra Adası Osmanlılarda kaldı.

-1510 Oruç Reis Teke havalisine hükmeden Şehzade Korkut'un izni ve yardımı ile denizlere açıldı.

-1512 Oruç ve Hızır Reis Tunus Beyi'ne müracaat ederek Halk-ul Vâd kalesine üslenip denizlere indi.



-1513 Piri Reis ünlü Dünya haritasını çizdi ve Yavuz Sultan Selim'e sundu.

Piri Reis, Kitab-ı Bahriye adı ile bilinen “Bahriye” eserinde o zamanlar Ege ve Akdeniz kıyılarında bulunan şehir ve ülkeleri tarif ederek, resim ve haritalarını yapmış; aynı zamanda denizcilik ve gemicilik için de önemli bilgiler vermiştir.

-1516 Cezayirlilerin daveti üzerine Oruç Reis Cezayir'e giderek bölgeyi İspanyollardan aldı.

Aynı yıl Mısır seferi ve Merçidâbık zaferi gerçekleşti. Bu seferde donanma Cafer Bey kumandasında İskenderun'a gelmişti. Yolda Cezayir'den gelen Kurtoğlu Muslihiddin Reis de donanmaya katılmıştı.

Ordu ilerledikçe donanma da Suriye limanlarını alarak ordunun ihtiyaçlarını ikmal ediyordu. Sina Çölü'nün geçilmesinde orduya yardım etti. 300 gemi İskenderiye'ye gelince şehir ve Mısır gemileri teslim oldu. Cafer Bey hafif filo ile Nil yoluyla Kahire'ye ilerledi.

-1517 22 Ocak 1517 yılında
Osmanlı Devleti ile Memluk
Sultanlığı arasında geçen
“Ridaniye Savaşı” sonunda
Osmanlılar Mısır’a hakim oldu
ve hilafet Osmanlılara geçti.

YAVUZ SULTAN SELİM OSMANLI DEVLETİ’NİN İLK HALİFESİ OLDU.



-1525 Piri Reis'in Dünya Denizcilik Tarihi'ne bir hediyesi olan 1521 ve 1525 yıllarında iki kez yayınladığı ünlü, "Bahriye" (Kitab-ı Bahriye) adlı emsalsiz çalışmada, Ege ve Akdeniz her açıdan incelenmektedir.

PİRİ REİS'İN KİTAB-I BAHRİYE'SİNİN 1629 TARİHLİ NÜSHASINDA
BULUNAN İSTANBUL HARİTASI

Sultan I. Selim'in ölümünden sonra Kanuni Sultan Süleyman da Osmanlı Donanması'nın gelişimine büyük önem vermiş, Türk Denizciliğine altın çağını yaşatmıştır.

*16 ve 17. yüzyıllarda
Barbaros Hayreddin Paşa,
Oruç ve İlyas Reis, Selman
Reis, Murat Reis, Seydi
Ali Reis gibi bir çok ünlü
Türk Denizcisi Akdeniz'de
mutlak bir hakimiyet
kurmuştur.*



BARBAROS
HAYREDDİN PAŞA
1478 - 1546

PREVEZE DENİZ ZAFERİ

*Deniz ufkunda bu top sesleri nereden geliyor?
Barbaros, belki donanmayla seferden geliyor!
Adalar'dan mı? Tunus'tan mı, Cezayir'den mi?
Hür ufuklarda donanmış iki yüz pare gemi
Yeni doğmuş aya baktıkları yerden geliyor;
O mübarek gemiler hangi seferden geliyor?"*

YAHYA KEMAL BEYATLI

Büyük Osmanlı Türk
Denizcisi, Kaptan-ı Derya
Hızır Hayreddin Paşa
Midilli'de doğdu.

Babası Vardar Yenicesi'nden
Midilli'nin fethi üzerine kale
muhafızı olarak Midilli'ye
giden Yakup Ağa'dır.

İshak Midilli'de çalışıyor, Oruç
ve Hızır kardeşler deniz ticareti
yapıyorlardı.



BARBARVSSA

İlyas'ı yanına alarak Şam Trablusu'na giden Oruç Reis'in gemisi Rodos şövalyeleri tarafından saldırıya uğradı, İlyas öldürüldü ve Oruç Reis Rodos zindanlarında esir edildi. Hızır Reis fidye vererek Oruç Reis'i kurtarmak istedi fakat muvaffak olamadı. Daha sonra Oruç Reis kurtulmayı başardı. Yaşadığı bu olaylar sonrasında Oruç Reis ticareti bırakarak savaşçı olmaya karar verdi.

*Üç kardeş denizci Batılılar
için Korsan, Türkler için
Deniz Akıncıları oldular.
Batılılar Oruç Reis'e kızıl
sakalından dolayı
“barba rossa” (kızıl sakal)
diyorlardı. Bu lakap daha
sonra Hızır Reis'e miras
kaldı.*

Geleceğin Barbaros Hayreddin Paşa'sı Hızır Reis, bir müddet daha ticaretle ilgilendi ardından ağabeyi Oruç Reis'in yanına gitti. Oruç, Hızır ve İshak Reisler Rodos Şövalyeleri'nin gemilerine intikam akınları düzenledi. Tunus Sultanı ile anlaşarak ondan gemi, liman ve güç desteği aldılar. Kardeşler, İslam hukukuna göre ganimetlerin 5/1'ini Tunus Sultanı'na verdiler.

Ceneviz, Venedik, Fransız ve İspanyollara karşı kazandıkları zaferler ile Oruç ve Hızır Reis'in hem kuvvetleri hem de şöhretleri arttı. Bazı Arap kabile ve şehir ileri gelenleri onları zalim Arap beylerine, İspanyol ve Cenevizli müstevlilere karşı kendilerine yardım etmeleri için davet ediyorlardı. Bu davetler Hızır ve Oruç Reis'in Kuzey Afrika'da bir devlet kurmalarıyla neticelendi.

A detailed oil painting of Barbaros Hayreddin Paşa, a prominent Ottoman admiral. He is depicted in profile, facing left, with a white beard and mustache. He wears a white turban with gold stripes and a red cap with a gold ornament. The background is dark, and the lighting highlights his face and the texture of his clothing.

Barbaros
Hayreddin Paşa
Pietro della Vecchia, 1603-1678

Hayreddin Paşa 1518'de Yavuz Sultan Selim'e bir elçi göndererek zapt edilen toprakların Osmanlı eyaleti olarak kabulünü arz etti. Padişah Hayreddin Paşa'ya 'Beylerbeyi' payesi ve Anadolu'dan asker toplama izni verdi.

*1519'da Cezayir'de
Osmanlı adına para
bastırıldı ve hutbe okundu.*

*“Deniz üstünde yürürüz!
Düşmanı arar buluruz!
Öcümüz komaz alırız Bize
Hayreddînli derler!..”*

Hayreddin Paşa'nın Osmanlı devletinin bir parçası olması düşmanları telaşlandırdı. Tunus ve Tlemsen beyleri birleşerek Cezayir'e yürüdüler ve Türkler aleyhine halkı ayaklandırmaya çalıştılar fakat başarılı olamadılar.

Hayreddin Paşa kendine bağı reisleriyle Cezayir'den çekilerek Cicol'e geçti ve 1520'den sonraki yıllarda bütün Hristiyan dünyasını şaşırta fevkalade zaferler kazandı. Akdeniz'deki bütün Türk ve diğ er müslüman denizciler onun emrine girmek için Cicol'e koştular. Kısa sürede 40 gemilik bir donanma kurdu. Bütün meşhur denizciler Barbaros'un emri altında bir araya geldi.



1535
AV.

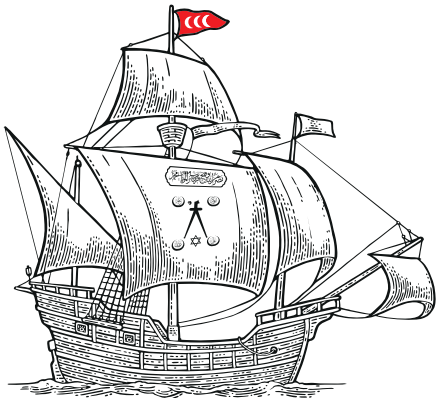
Hayreddin Paşa ileri gelen Cezayirlilerin de desteği ile bölgeye girdi.

Vaktiyle kendisini arkadan vurmaya çalışan İbni Kadı öldürüldü, Tlemsel hakimi Abdullah vergiye bağlandı ve Cezayir, halkının da desteği ile geri alındı.

İspanyolların ele geçirdiği ve Pazar günleri sevap kazanmak için Müslümanları topa tutan ve Cezayir'i haraca bağlayan Penan'a teslim olması için çağrı yaptı. İspanyolların teslim olmayı reddetmeleri üzerine kale lağımla havaya uçurulup zaptedildi -1525. Hayrettin Paşa kaleyi yıktırdı ve kalan taşlar ile adayı sahilden ayıran yeri doldurarak gemiler için bir liman yaptırdı.

İslam alemini sevince gark eden bu zaferler, Hristiyanları matemlere boğuyordu. Almanya, İtalya, Hollanda ve İspanya tahtlarına sahip olan İmparator Beşinci Karl (Şarklen) bir meclis topladı. Bu meclis İspanyol ve Fransız filolarınının Andrea Doria kaptanlığında birleştirilmesi ve Hayrettin Paşa'nın üzerine gidilmesi kararı çıktı. Ancak Andrea Doria Hayrettin Paşa'nın karşısına çıkamadı.

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA



Hayrettin Paşa zulme uğrayan
Endülüs Müslümanlarına
yardıma giderek 70 bin
Müslümanı Afrika'ya getirerek
kurtardı.

1533'te Hayreddin Paşa
Kanuni Sultan Süleyman
tarafından bir hatt-ı hümayun
ile İstanbul'a çağrıldı.

Hayrettin Paşa, yerine Hasan
Ağa'yı bırakarak yanına
meşhur on dokuz reisini alarak
mükemmel bir donanma ile
yola çıktı.

Merasimle Cezayir Beylerbeyi payesi ile Kapudan-ı Deryalığa nasb olundu. O kış İstanbul tersanelerinde 61 pare gemi inşa ettirdi. Kanuni Sultan Süleyman Hızır Reis'e dinin hayırlısı anlamına gelen Hayreddin ismini verdi.

Hayreddin Paşa 1534 yılında 80 parçalık donanma ile Akdeniz'e açıldı.

Yıldırım Bayezid, Fatih Sultan Mehmed, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde Osmanlıların kurduğu Tersane-i Amire ve diğer tersanelerle, Osmanlı sadece kendi ana karasında değil, Karadeniz ve Akdeniz'in tamamında, Atlas Okyanusu, Kızıldeniz, Basra Körfezi ve Hint Okyanusu gibi bölgelerde de etkinlik gösterdi.

Santa Luka, Sidraro, Fondi ve İ Sperlonga şehir ve kalelerini zapt etti. Haçlılar üzerinde yeterince korku uyandırdıktan sonra Tunus'a döndü.

1534'te Tunus'u alması
Avrupa'da büyük yankı buldu.

1535 yılında Papalık, İspanya, Napoli, Ceneviz, Malta ve Portekiz kuvvetlerinden meydana gelen 300 gemi ve 24 bin kişilik Haçlı donanması ile Tunus'a saldırdı. İçerideki 4000 Hristiyan esirin de şehir içinde karışıklık çıkarmaları ile Tunus'a giren haçlılar şehri günlerce yağmaladılar, tecavüz ettiler ve halkı katlettiler. Bu olanları duyan Hayreddin Paşa Cezayir'e gelir gelmez 35

gemilik bir donanma ile denize açılarak İspanya kıyılarına baskınlar düzenledi. Minorca adasının Mahon limanını, Mayorka adasının Palma kalesini yaktı. Yolda Tunuslu esirleri Avrupa'ya kaçırarak gemileri durdurarak Müslümanları kurtardı. Hayreddin Paşa'nın bu karşılığı Tunus yağmasını zafer olarak kiliselerde ayinler ile kutlayan Avrupa'da tedirginlik yarattı.

1536'da Kanuni tarafından Hayreddin Paşa'ya Fransızlara denizden yardım etmesi vazifesi verildi. Osmanlı donanması Otranto yakınlarında karaya çıkartma yaparak Kastro Kalesi'ni zapt etti ancak Fransız kuvvetleri görülmediğinden geri dönüldü.

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA



*Barbaros Hayreddin Paşa deniz
muharebelerinde stratejik bir
dehaydı.*

28 Eylül 1538'de Preveze Zaferi Osmanlı donanmasının aynı kara ordusu gibi dünyanın en büyük gücü olduğunu; karada olduğu kadar denizde de geçilmez olduğunu tüm dünyaya gösterdi.

Preveze Zaferi, bütün Osmanlı'da "Cihad-ı Ekber" sayılarak şenlikler ile kutlandı.



PREVEZE DENİZ ZAFERİ

Türk ve Barbaros düşmanı olarak bilinen amiral Jurien de la Graviere, iftira ve baçlı bağnazlığıyla dolu olan "Doria ve Barbaros" adlı kitabında tüm düşmanlığına rağmen Preveze Zaferi ile ilgili bir itirafta bulunmuştur.

"Gözlerini göğe kaldırıp, kızıl sakalları arasında kimsenin bilemeyeceği bazı sözler mırıldandıktan sonra Hayreddin sonunda tevekkül etmişti. Kaptan Paşa'nın dindarlığı cesaretine eşitti. Hayreddin asla bir savaşa oruç tutmadan ve namaz kılmadan girmemiştir. İki uzun şerit flamalara yazılmış Kuran'dan ayetler amiral gemisinin iki yanına asılmıştı ve muhteşem olan da rüzgarın aniden durmasıydı. Allah'ın ve Peygamber'in istediği buydu herhalde!"

AMIRAL JURIEN DE LA GRAVIERE
DORIA VE BARBAROS

Barbaros Hayreddin Paşa'nın Preveze Zaferi düşmanları tarafından da takdir edildi. V. Karl, onu bütün Kuzey Afrika'nın hükümdarı olarak tanıyacağını bildirerek Hayrettin Paşa'yı Osmanlı'dan ayrılmaya davet etti. Hayrettin Paşa bunu kabul etmedi.

OSMANLI PREVEZE DENİZ ZAFERİ İLE AKDENİZ'DE EGEMENLİĞİNİ İLAN ETTİ.

1539 da Kataro ağzındaki
Nova Kalesi Hasan ve Turgut
Reisler tarafından zapt
edilince Venedik, saldırıları
bırakarak sulh istedi. Böylece
Akdeniz'deki Osmanlı
hakimiyeti tamamlanmış oldu.

V. Karl, 400 gemi ve 30 bin askerle, mahiyetinde Andrea Doria ve Meksika'yı istila eden Fernando Cortez ile Cezayir'e hücum etti -1541. İspanya, Almanya, ve Malta şövalyelerinin en meşhurlarının da katıldığı bu büyük Haçlı donanması, Hayreddin Paşa'nın yerine bıraktığı Hasan Ağa tarafından bozguna uğratıldı.

Barbaros Hayreddin Paşa'nın idaresindeki Türk donanması 1543 yılında Fransızlar ile müşterek hareket etme emri aldı. Tam bir keşmekeş içinde bulunan barut fıçısından daha çok şarap fıçısına sahip olan Fransız donanmasından pek istifade edemedi. Nice zapt edilse de geri çekilmek zorunda kalındı. Bu sefer sırasında Barbaros, Cenova'da esir bulunan Turgut Reis'i kurtardı.

1544 de Hayreddin Paşa donanması ile İspanya ve İtalya topraklarına hücum ederek Beşinci Karl'ı Fransa Kralı Fransua ile sulhe mecbur ettikten sonra İstanbul'a döndü.

*Kendi kabiliyeti ile
Kaptan-ı Derya ve ülkeler
fatihi olarak anılan Deniz
reisi Hayreddin Paşa
1546'da vefat etti.*



Mimar Sinan tarafından Beşiktaş'ta yapılan türbeye defnedildi.

PREVEZE DENİZ ZAFERİ

MEŞHUR
DENİZCİLERİMİZ
1071-1790

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA

- Çaka Bey
- Umur Bey
- Karamürsel Bey
- Kemal Reis 1440-1511
- Burak Reis ?-1499
- Piri Reis ? - 1565
- Oruç Reis 1474 - 1518
- Barbaros Hayreddin Paşa 1478-1546
- Turgut Reis 1485- 1565
- Seydi Ali Reis 1498 - 1562
- Piyale Paşa ?-1578
- Murat Reis
- Kılıç Ali Paşa 1500-1587
- Salih Reis
- Ali Macar Reis
- Mezamorta Hüseyin Paşa
- Cezayirli Gazi Hasan Paşa 1715 -1790



PREVEZE
DENİZ ZAFERİ
28 EYLÜL 1538

16. asrın başında
Akdeniz'de
batıda İspanyol
İmparatorluğu, doğuda
Osmanlı İmparatorluğu olmak
üzere iki büyük güç vardı.

V. Karl (Şarklen) elektör
devletlerin seçimiyle 1519
yılında Kutsal Roma Germen
İmparatoru seçildi.

V. Karl (Şarklen) ve Fransua arasında güç mücadelesi devam ediyordu. Fransa'nın denizlerdeki varlığı yeni yeni başlamıştı. Andrea Doria yüksek bir ödeme karşılığında V. Karl'a sadakatini sundu.

Ardından Fransızlar Hayreddin Paşa'ya generallik teklifinde bulundular ama Hayreddin Paşa kabul etmedi. Haçlıların amacı Akdeniz'de büyük bir galibiyet elde edip Afrika'nın kuzeyi, Anadolu ve İstanbul'u ele geçirmektir.



Osmanlı'nın imparatorluk
koltuğunda Kanuni Sultan
Süleyman bulunuyordu.
1534'de padişahın talimatıyla
Osmanlı Donanması
Hayreddin Paşa'ya emanet
edildi.

Osmanlı'nın Akdeniz'in batısına ilerlemesini önlemek için Haçlılar Rodos'ta yenilen şövalyeleri Malta'ya yerleştirdi.

Karada da Safeviler ile anlaşarak Osmanlı'nın gücünün bir kısmınının bu bölgeye harcanmasını hedefledi.

Osmanlı donanması Barbaros Hayreddin Paşa ile denizlerde gücüne güç katmaya devam ediyordu. Bunu bir tehdit olarak gören Papa III. Paulus, Barbaros Hayreddin Paşa'yı durdurmak için Kutsal İttifak adını verdiği bir Haçlı donanması oluşturmak için çalışmalara başladı.

Haçlı ordusu şu unsurlardan oluşuyordu:

- Venedik Cumhuriyeti
- İspanyol İmparatorluğu
- Papalık Devleti
- Ceneviz Cumhuriyeti
- Hospitalier Şövalyeleri
- Malta Şövalyeleri

Papa III. Paulus ilk olarak Şarklen ile Kral Fransua'yı uzlaştırdı. Venedikliler de bu ittifaka dahil oldular. Sonrasında başına Ceneviz Dükası Andrea Doria'nın getirildiği 600 gemilik yeni bir haçlı donanması kuruldu.

Avrupa'nın her yerinden gelen 60 bin'e yakın asker toplandı. Venedik, İspanyol İmparatorluğu, Papalık, Cenevizliler ve Malta Şövalyeleri'nden oluşan haçlı ordusu Korfu Adası'nda toplanmaya başladı.

Haçlı Donanması Osmanlı
Donanması'ndan gemi
bakımından beş kat, top sayısı
bakımından sekiz kat, asker
sayısı olarak altı kat fazlaydı.

Haçlı Ordusu

608 gemi – 2,500 Top – 60,000 asker

Osmanlı Ordusu

122 gemi – 366 Top – 12,000 asker



Hayrettin Paşa'nın komutanlarının bazılarının görüşü haçlılar gidene kadar Arda körfezinden çıkılmaması yönündeydi. Aradaki güç dengesizliği sebebiyle nasıl hareket edilmesi gerektiği konusunda farklı görüşler ortaya çıktı. Barbaros'un topladığı savaş meclisinde donanmanın Narda körfezinde kalması tavsiye edildi. Sinan Reis ve taraftarları, karaya

asker çıkartılarak müttefik donanmasının karşısındaki kıyılara yerleştirilmesini, böylece Preveze Kalesi'nin korunmasını tavsiye ediyordu.

RÜYA

Hayrettin Paşa dua ederek Rabbi'nden bir işaret diledi. Sabah namazı vaktinde arzu ettiği rüya kendisine gösterildi. Rüyasında Akdeniz'de küçük balıklar içerisinde iki büyük balık gördü. Ardından beyaz bir ata binen şahıs hızla yanına dört nala gelip içinde küçük balıkların sarılı olduğu bir örtü verdi. İçinde de bir deri parçası vardı. Deri parçasını açtığından

Saff süresi 13. ayet-i kerimesi yazılı olduğunu gördü: *'Allah katından bir yardım ve yakın bir zafer vardır. İnananlara müjde ver.'* Rüyası beklediği işaretledi.. Hayreddin paşa Padişah'a vermesi için gösterilen balıkları Boğdan Zaferi'ne, deride yazılı ayeti ise düşmana mansur ve muzaffer olacağına işaret olarak yorumlayarak düşmana hücum etmeye karar verdi.

Ertesi gün Hayrettin Paşa donanmasını tek sıra halinde körfezden çıkararak Preveze'ye hücum etmeye giden Haçlı donanmasının karşısında hilal biçiminde bir harp düzeni aldı.

Barbaros Hayrettin Paşa bu büyük deniz gücüne 122 gemi ile 24 Eylül 1538'de Preveze önlerinde karşı çıktı. 122 geminin 20 tanesi arka safta ihtiyat kuvveti olarak Turgut

Reis'in emrinde bulunuyordu.
Ön safta merkezde Hayrettin
Paşa vardı. Sağ ve sol
kanatlarda ise Salih Paşa ve
Seydi Ali Reis vardı.

Düşman gemisi ise önde
kalyonlar, ikinci hatta
kadırgalar ve üçüncü hatta
diğer gemiler olmak üzere yatay
saf tutmuştu.

Savaşın başlangıcında rüzgarı arkadan alan ilk saftaki 150 kadar kalyonun durdurulması imkansız görünüyordu.

Yüzen kaleler misali Türk donanmasının üzerine gelen haçlı ordusu gemileri düşman hattında sevince neden olmuştu. Rüzgar Osmanlı Donanması'nın aleyhineydi ve rüzgara güvenen Andrea Doria büyük bir coşkuyla galibiyet kazanacağından emin şekilde hucüma başladı.



Rivayete göre Hayreddin Paşa tüm askerlerine iki ayeti kağıtlara yazıp sağ ve sol taraftan denize atmalarını söyledi.

“Eğer O (Allah) dilerse rüzgarı durdurur. Onlar da (denizin) üstünde kalakalır” Şura 33

“Ey iman edenler! Allah’ın size olan nimetini hatırlayın. Hani (düşman) ordular üzerinize gelmişti de biz onların üzerine bir rüzgâr ve göremediğiniz ordular göndermiştik. Allah, yaptıklarınızı hakkıyla görmektedir”

Ahzap 9

BARBAROSSA



Rüzgar bir anda durdu. Sadece yelkenle hareket eden düşman kalyonları da aniden hareketsiz kaldı. Kalyonlardan ateş başladı. Kalyon toplarınının kısa menzili dışında kürekleriyle ve süratle kayan Türk kadırgaları uzun menzilli toplarıyla bu iri gemileri delik deşik ettiler.

Arka saftaki düşman kadırgaları Andrea Doria kumandasında ileri çıksalar

da dayanamayıp kalyonların gerisine çekildiler. Haçlıların Türk donanmasını çevirme taktikleri Hayrettin Paşa'nın gayet seri ve yerinde yaptığı manevralar sebebiyle işe yaramadı.

İlk saftaki kalyonlara kafi derecede hasar veren Osmanlı kadırgaları Hayrettin Paşa'nın emri ile hücumla geçerek saffi yardılar.

Hızlı manevra kabiliyeti olan Osmanlı Kadırgaları hızla kalyonların arasından geçerek Haçlı Kadırgalarını vurmaya başladılar.

Turgut Reis'in de katıldığı Türk çevirmesinden sonra yandan ateş açılınca her tarafı barut dumanı kapladı.

Üç taraftan gelen top atışlarıyla neye uğradığına şaşırان Haçlı

gemilerinin bazıları birbirlerine çarptı, harp nizamları bozuldu. Çıkan ters fırtınayı fırsat bilen Haçlı gemileri fenerlerini söndürerek geri çekildi. Savaşın kaybedildiğini anlayan Andrea Doria gece karanlığından faydalanarak harp sahasını terk etti.

Haçlı ordusuna ait 128 gemi batırıldı, 29 gemi de Osmanlı denizcileri tarafından ele geçirildi. **Osmanlı donanması dünya tarihinin gördüğü en büyük donanmayı Akdeniz'de perişan etmişti.**

Bu zafer Osmanlı donanmasının aynı kara ordusu gibi dünyanın en büyük deniz gücü olduğunu, karada olduğu kadar denizdeki geçilmezliğini tüm

dünyaya göstermişti. Osmanlı ordusu batıda Haçlıları doğuda Safevileri yenerek büyük bir güç kazanmıştı.

Preveze Deniz Zaferi, bütün Osmanlı'da "Cihad-ı Ekber" sayılarak şenlikler ile kutlandı.

SONUÇ

Preveze Deniz Zaferi, Osmanlı İmparatorluğu'nun en büyük deniz zaferlerinden biri olmuştur.

Bu deniz muharebesi sonucunda Akdeniz'de Osmanlı Donanması'na karşı koyabilecek bir donanma olmadığı ispatlandı. Osmanlı Akdeniz'in mutlak olarak

tek egemen gücü olmuştu.
Osmanlı'dan habersiz
Akdeniz'de bir sal bile gezemez
hale geldi.

Osmanlı'nın Akdeniz
hakimiyeti 17. yy'ın ortalarına
kadar devam etti.

نصر اللادار وفتح نيك من بين محمد



BARBAROS HAYREDDİN PAŞA SANCAĞI

Sancağının en üstünde

نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشْرُ الْمُؤْمِنِينَ
يا محمد

«*Nasrun min Allahi ve fethun garib,
ve beşşiril mu'minin ya Muhammed.*»

“Allah’tan bir yardım ve yakın bir fetih vardır. (Ya Muhammed) Mü’minlere müjde ver”

Saff Suresi 13. ayet-i kerimesi yazmaktadır.

Ortasında bulunan kılıç
Zülfikar'dır. Zülfikar, Hz.
Muhammed'in damadı Hz.
Ali'nin ucu çatal şeklindeki
meşhur kılıcının adıdır.

Sancağın dört köşesinde, 4
Büyük halifenin; Hz. Ebubekir,
Hz. Osman, Hz. Ömer ve
Hz. Ali'nin mübarek isimleri
bulunmaktadır.


Zülfikar'ın yanındaki “*beyaz el*” ise “Pençe-i Âl-i Aba”yı yani Hz Muhammed, kızı Hz. Fatıma R.A., damadı Hz. Ali R.A. ile torunları Hz. Hasan R.A. ve Hz. Hüseyin R.A. olmak üzere 5 kişiyi temsil eder.

Sancaktaki *Hz. Süleyman'ın mübrü* ise geçmişte müslümanlar tarafından yaygın olarak kullanılan ve Mühr-ü Süleyman'dır.

PREVEZE
DENİZ ZAFERİ
BARBAROS HAYREDDİN PAŞA ANISINA



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI



Preveze Deniz Muharebesi sonucunda Osmanlı İmparatorluğu Akdeniz'de mutlak bir hâkimiyet kazanmıştı. Preveze, hıristiyan devletleri için olduğu kadar Osmanlı Devleti denizciliği için de bir dönüm noktası olmuştu. O zamana kadar esas olarak bir kara devleti olan Osmanlılar tam anlamıyla deniz siyasetinin içine girmişlerdi. Preveze zaferinin ardından müttefik Avrupa devletleri eski gücüne bir daha ulaşamadı. Preveze Deniz zaferiyle daha da pekişen Barbaros'un dehası, Osmanlı'nın gelecek yıllardaki Akdeniz hakimiyetinde büyük bir rol oynadı.



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI
İLETİŞİM
BAŞKANLIĞI